

„ЗАСТАВА“ излази трипут у недељу, средом, петком и недељом

Ц, а је на годину 14. фор на по год. 7. фор. на четврт године 3 фор 50 нов. а вр. за Аустрију, а за Србију на годину 140 гроша на по год. 70, а на четврт године 35 гроша

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају до лични врата, које измонта заузимају, и за проту плаћа се за први 5, за сваки даљи пут 4 осим тога за жиг увек по 30 п. Допис се шаљу у редништву а предлата и инсерати администрацији „ЗАСТАВА“ у Нови Сад, у кући број 858. код „латног једнорога.“

Број 61.

У Новоме Саду, у Петак 23. маја 1869.

Год. IV.

У Новом Саду 21. маја.

Ако видимо с дана на дан Наполеона III. у то већим неприликама, то не почива на динестици спокојства ни његов сушарник — министар на Шпреји; колико спољашња, толико унутрашња политика. Висмарка наилази на такве одпоре, која ће министра краља Вилјелма довести у исти положај његовог супарника, али га извести на пут којим је ударио био у ови Садове: или Немачку истинитом унутрашњом слободом ујединити а спољашњом либералном политиком још већма је ојачати, или, не само велико дело уједињења немачког зауставити, него и саме велике посљедице садржане победе изгубити. Да, први државник нашег доба на том је разкршћу, и од та два пута мора један да избере.

Понашање Пруског пуномоћника на Париској конференцији, бацило је довољно светлост и на тајне напоре о источном питању у Берлинском кабинету. Од тог дана руска штампа, тако рећи, прекинула је сваку узajимност са пруском. „Сад је очевидно, писаше „Моск. Ведомости“, да између Русије и Прусије нема никаквог сагласја у интересима и намерама у источном питању.“ Па не само, што су јој горко пребацивали због њеног таковог понашања, него су још на њу кривицу бацали, што се и Италија том приликом непријатељем источни народа показала. Прушка штампа, да усбуди Петроградску владу, те сигурно да је принуди да се опет приклони Берлинској, излаче на, среду пољско питање, па још поче издалека да просиље гласове, да Француска омера заратити се с Прусском због Пољске. На што се сарказмом горњи лист одзивље тима гласовима: „Француска ће да завојшти на Пруску не с намером да си присаједини леву обалу на Рајни — Боже сачува! — него да прогласи независност пољску, Бедна Прусија! њој грозе ратом само што је она у друштву с Русијом...“

У седницама пак новог земаљског представничтва изтичу се такве појаве, које нико немогу а да влади бриге неприяву. Један бројев од 18. доноси из Берлина садржај једног испирираног чланка у „Шпер. Цајт.“ који је наперен противу говора хешког пуномоћника, Хофмана, који је заједно са опозицијом био противу тога што је краљ Вилјелм неки закон сврху војништва разширио на сав северни савез. „Жао ми је што сам принуђен констатирати, рече хешки пуномоћник, да у предложењем питању никакво сагласје између срелињени влада не постоји.“ У другој седници одбио је поменути закон. На то устаје горњи лист, жадајући се да ће такво понашање хешког пуномоћника охрабрити непријатеље немачког развјатка. „Немачки обранбени устав нема никакве користи од хешке независности, закључује тај огорчени чланак, дочим ову независност јамчи поменути устав и уговор. И то би био довољни основ, да хешки пуномоћник увиди права председничтва (краља Вилјелма) која му савезни устав обећаје.“

„Вандереру“ пишу из Цариграда Игњатијев остаје на свом досадашњем месту. Говори се да је кнез Горчаков већ давно био незадовољан са својим подчињеником на Востору због његове превелике тсјске к делаву. Али цар Александар пресече узао, и Игњатијев неће никуд из Цариграда. И тим би кнез Горчаков велики морални пораз допдио, и сасвим ја веројатно, пишу истом листу, да ће брзо стари господин да буде „procul ab negotiis.“ И првом и другом гласу пријатељи источни народа немогу а да се из свег срца побрадују, јер зајсто ако је и један руски државник заслужио си симпатија источни народа, то је на првом месту Генерал Игњатијев, што не постоји са кнезом Горчаковом; и када нам стигне глас да је први другог замонио, онда ћемо раји да честитамо њен скорпи дан ослобођења.

Истом приликом пишу Вандеру, да Ратгавису нимало неприја у Цариграду и да опет иде у Париз. Такође, иди, и Фотијадис у Атини не осећа пријатности — које сагласје у осећајима! примећава „Вандереров“ дописник. Ваздух је за оба заступника још много тежак. Ми држимо да није далеко час, кад ће се да слободани неприродност и немогућност тобожњег поравнања на париској конференцији између Турске и Грчке. А нова захтевања поравна да си подвргне две становнике у Тур-

ској својој власти, ускориће коначан прекидај одношаја између Атине и Цариграда. По тим захтевањима Грчка би изгубила читаву третину своји поданика, — па ко не види у њима семе новим заплетима, које незнамо оће ли се моћи онако олако разплести, као на прошлој конференцији. „Кога оће Бог да убије, томе најпре памет одузме“ говори наша пословица, и по понашању блистателне порте свак може да увиди, да јој је Бог и последњу кашљу памети одузео: она тражи рата на стаки начин. А те исте намере Наполеона III. одкрива „Конституционал.“ за мирољубиву политику заузимају се само чланови крајње левице, како у законодавном телу, тако и у штампи; т. ј. не они који су се разходили с владом у једном или другом питању унутрашње политике, него који су стремили да оборе владу и владајућу династију. „Дакле по живот цара францускога неопходим је рат, и заузимање за мир значи ићи о глави владајућој династији, отуд дакле прети рат и с истока и са запада, и то несумњиво; но још незнамо на чему се ослањају ти планови: на неслогу немачких и источних државица или на срећу очајничког покушаја. Ми ћемо радије веровати овоме последњем, премда би и прво имало места; но шат се слаби за времена освесте и увиду да им је само у слови спаса.“

„Јединство“ — апостат!

Чедо слободњачке одважности у Београду, које се нађе на прагу „предстојећих реформи“ Србије, — „Јединство“ одриче се мајке своје!

Из којих уста пре шест месеци слушасмо, да народ осећа неодољиву потребу слободнијег кретања на пољу јавног живота, да Србија тек унутрашњом слободом својом може развити ону снагу којом се даје основати слобода у свима заробљеним србским земаљама: на та уста просија „Јединство“ речи апостата који данас осуђује ону политичну веру, коју је јуче тако ватрено исповедао. У 82. броју својом оно пружа прст на онострану опозицију Србску и пита: „да ли је рад њен такве природе, ком се неби могло ништа забавити.“ Недорасло за дубље проматрање унутрашњих основа снаге и величине народне, оно несташно дира у „програм слободе и величине србске,“ и пребацује „неоправдану нетактичност“ онима, који би збили хтели, да на унутрашњој слободи Србије знају слободу свега Србства. Јесте ли ради знати у чему је поменце та „неоправдана нетактичност,“ која је „Јединство“ на апостасију натерала, оно ће вам одговорити овим фразама:

1) „Ми имамо пред собом задаћу, која је по замашају својем много важнија, него што су предстојећи преображаји наше земље (Србије), а та је, да сложним силама гледамо основати слободу у свима заробљеним србским земаљама. Сваки сепаристички рад у овом времену може ићи у прилог свему другом, само не тој главној мети.“

2) „Либерална наша млада партија није се ничему научила, она иде путем особеним, и у заносу свом ништа се не забављује што за своје идеје веналази нигде земљишта. Слобода и величина српска то је програм њен. Но једно и друго даје се постићи само сложним силама свега народа. Под слободом и величином Србства ми схваћамо нешто, што ће бити више, него што је домаће уређење данашње Србије, које има бити тако удешено, да се постигне горњи програм, који се и не може назвати програмом једне честице, но читавог Србства.“

3) „Жалосно би било свакојако по патриотство свакога онога, који неби имао ни толико самопрегоревања, да се својих политичких напора остави, ако их види, да су у супротности са јавним мњењем и општом вољом. Ништа неби било нелибералније, него кад би когод увртео себи у главу, да по своме начину учини читав народ срећним.“

4) „Ко својим радом на пољу јавности жели да општој ствари нешто припомогне, тај пре свега мора показати, да га у послу своме не руководе никакве страсти, да га не личу личности, да и у својем противнику призна оно што је добро, да рачуна са одношајима који постоје, и неосећа се пованим, да своје мисли и начела силом распростире, која ће ако су добра и практична наћи и сама одијава. „Опозидија није тако поступа.“

Такве фразе ако у делу ништа недоказују противу „оностране опозиције“ коју „Јединство“ види у „либералној нашој младој партији“: бар јасно означају наглу мени „Јединства“ на пољу борбе између прошлости и будућности у данашњој Србији. За здрави разум који „рачуна са одношајима који постоје“ свакојако је важно, да изближе промотри и оцени ту мени „либерално-реформаторског“ листа у Београду.

Ко је пратио веће о предстојећим преображајима Србије у одбору, који влада у Београду о св. Николи прошле године сазвала беше, није јамачно заборавио разлоге којима министар унутрашњих дела, у име данашње владе, побииаше оне који говораху, да треба прво и прво радити за „слободу у свима заробљеним земаљама србским“, а оставити на страну унутрашњи преображај Србије. Позивајући се на „одношаје који постоје“, г. министар озбиљно доказиваше, да унутрашњи преображај Србије не само ништа не смета, него још припомаже делу ослобођења робујуће браће србске. И то доказиваше члан владе београдске, пошто се из уста самих намесника кнежевских беше чуло свечано признање, да за Србију нема пречег и важнијег посла, него што јој је унутрашњи либерални преображај. Ми, који смо вада на слободи Србије оснивали слободу Србства, нисмо ни часа почасили, а да не поздравимо нову владу Србије, на првом кораку преображаја којим би се од правог почетка свог започела слобода Србства. Ми и данас изричемо нашу веру у патриотску свест и слободњачку енергију оних који су на челу Србије, и баш што у њима поштујемо патриоте од речи и дела: питамо „Јединство“ коме и у чије име казује оно, да се посао слободњачког преображаја Србије зове „сепаристички рад који у овом времену може ићи у прилог свему, само не главној мети“ — општој слободи? Како је то политично шарлатанство, каква политична наказа, што се осуђује данас јавно порицати оно, што се пре 6 месеци у Београду званично обештало и потврдило? Та Србија ваља не стоји на глави, те да би примила за политичну мудрост и „тактичност“ још и онаке фразе којима се част јавно задане речи србске пред лицем свега под ноге баца. На среду са разловима који, противу општем уверењу што су св. Андрејска скупштина 1858, и велика народна скупштина 1868, изјавиле о унутрашњој слободи Србије, говоре данас противу те слободе; на среду са програмом „задаће, која је по замашају својем много важнија него што су слободњачки преображаји земље.“ Докле се тај програм и ти разлови на среду не изнесу, здрави разум не може ићи, него ићи за искуством које учи, да тек ко је сам слободан може и ослобођење заробљене браће своје спремити; а ко слободи на домаћем огњишту Србије пријатељ није, тај јој ни изван данашње Србије пријатељ бити не може.

Пребацавање „Јединства“ да „либерална наша млада партија иде особеним путем, и да она за своје идеје веналази нигде земљишта“, издаје га, да баш хотимице затвара очи и уши пред истином од које се одмеће. Пут којим наша либерална партија корача, јесте јавност; идеја коју она заступа, јесте идеја слободе и напретка; те идеје живе и живеће вечито у души и у срцу народа србског. Да на том путу и са тим идејама није усамљена наша млада либерална партија, то ме су несборив доказ они одушевљени одзив и ово топло учешће које та партија у својим предузећима налази, не само у средини Србства, него и у срцу младе Европе, која будућност за себе има. Да се слобода и величина Србска само сложним силама свога народа постићи даје: то је „наша млада либерална партија“ проповедала још пре, него што је и било „Јединства“ у Београду. И не само да је она то устима проповедала, него је она још и у делу наша земљишта за идеју слобе свију патриотских сила, каквог у прошлости још никад небеше. Уједињење целокупне омладине Србске за напредак народа на основу истине, а са помоћу науке: ето дела којим је „наша млада либерална партија“ поставила темељ слози Србској. На том темељу дивно се развија пробужена свест народа; нема Србина који себе поштује, и који је општег добру рад, а да се није увртео у непрегледне ре-

дове Младог Србства, уједињеног љубављу општег добра. И зар данас, кад се застава коју је младо Србство за слободу и напредак у вис подигло, кад се та застава над главама свију свесних родољуба Србских поносно вије, да се тој застави одриче земљиште у Србији; да „Јединство“, које је и само било прибегло имену и перу једног од најпознатијих чланова омладине Србске, да би се у Србству и свеу познатим учинило, да нам то „јединство“ данас каже, да нема нигде земљишта за оне идеје под чијим је закриљем и оно само први пут света угледало и за себе земљишта нашло?! А нека нам покаже „Јединство“ камо те идеје, за коју оно мимо познатих и признатих идеја „наше младе либералне партије“ у Србству земљишта налази? Та и саму идеју именитог узјамно је „Јединство“ од „наше младе либералне партије.“

Коме је искрено стало за „јавним мњењем и општом вољом“, тај неће никад хотимице застрајивати од оних услова, без којих се јавно мњење и општа воља изразити немогу. Такви услови јесу: слободна реч и штампа, слобода састанка и удруживања, слобода народног разговора и договора о свему што се народа тиче, јавна контрола над пословима државне управе, одговорност министара пред народном скупштином. „Наша млада либерална партија“ одкако је бори се за те услове. Кнежеви намесници и министарства већина у Београду исповедају свечано, да су одговорне владе и јавне контроле нема услон и јемства за правилан развјатк јавнога мњења и за верну изјаву опште воље. Јакоста је једносно по патриотство оних који немају ни толико самопрегорења, да се оставе својих политичких назора у „Јединству“, за које види „да су супротни“ и са званичним и „са јавним мњењем и општом вољом коју, само ако хотимице неби хтели да остану глуви“, на први поглед могу наћи протумачену и у оним бројевима „Јединства“, који изиђоше на свет пре, него што тај лист ладе у руке данашњем уреднику његовом. Наравно, да „ништа није нелибералније, него кад би ко увртео себи у главу, да по своме начину учини читав народ срећним“, а неби хтео да зна да су народи сами ковачи своје среће. Зато и јесте за осуђивање „Јединство“, кад подиже данас вику противу оних, који заступају начела слободе и јавности, што народно мњење и општу вољу уздижу над „злочестим назорима и развратним намерама“, „самохраних“ политичара. Да стари „узакоњени ред“ у Србији, на која се „Јединство“ радо позива, неводи никаквој „сталној и дуготрајној срећи“, то су мудро и политено разложили они чланови данашње владе, који су у св. Николајевском одбору доказивали нужност уставног преображаја Србије. „Јединство“ ваља да озбиљније проучи и ону реч кнежевских намесника, по којој ови хоће „сво са народом за народ“, па да се једном за свагда махне оног „узакоњеног реда“, који умал не учини, да се Србија сурува у попор пропасти, коју јој спремаху вечити врази нашег народа помоћу злочинства, које се изврши подкуљеним зликовачким рукама. Ако ико, „Јединство“ је позвано, да утви ону „доброту науку“ што нам је оставила „катастрофа која нас хтеде у пропаст бацити“.

„Јединство“ неће, да се на пољу јавности води рачун о личностима! Такву поуку може оно давати само крајњим незналицама природних закона људског друштва. Политична историја учи напротив, да зла од којих друштво страда понајвише из личних извора долазе. Та „Јединство“ и само признаје, да општој ствари највише смета онај, кога на јавном пољу руководе страсти, и који се осећа позван да своје мисли и начела силом распростире. Е на како да се спасе друштво од таквих страсти и силедија, ако нас се неће тичати личности, из којих извиру страсти и које хоће да силом намећу друштву оно што оно не може да трпи? Зашто „Јединство“ не позове натраг на министарске столице и на владу „Николау Христића, Гарашанина, Цукића и друге који падоше што силом уведоше и упорно подржаваху стари „узакоњени ред“,“ зашто не пиште да се поврате на своје меке столице све старе силедије, ако је истина, да не треба, да нас се на јавном пољу тичу личности. Звн „Јединство“ врло добро,

како ваља правити разлику између приватне и политичке личности, и како само прва не треба да нас се на јавном пољу тиче, а друга т. ј. политичка личност, напротив, треба и мора да буде под контролом свакога и свију, ако се обште добро збиља хоће: зна то „Јединство“ врло добро, као што и јавни орган који у своме имену свој програм носи, мора врло добро знати, да се јединство србско и ослобођење свију земаља Србских само на основу унутрашње слободе Србије као што треба извршити даје; али неко ме од оних, који га пишу мора да је стало до „безобзирног одривања, опадања, нартања и нејасних смерања,“ и тај се наравно, осећа позван да подиже вику на „нашу младу либералну партију,“ па било и да „Јединство“ апостатом начином, поричући у њему она либерална начела, са којима је оно пре шест месеци на свет дошло, и чијом се „негацијом“ очевидно „крепе непријатељи нашег народа у злоковарним намерама њовим.“

Дочек др. Свет. Милетића у Панчеву.

Колико је који народ свестан, види се и по томе, како схвата јаван рад својих вођа; ако у томе уме да распозна истините, никад непоколебане и у свима приликама и неприликама осведочене патриоте од подлаћених, подкупљених, проданих, прних синова својих, што носе маску патриотизма на лицу, а из срца им сикће отровница гуја, коју је излегло подмукло издајство рода и народа свога, — ако уме да распозна једне од других, те прве дигне на рамена своја, а другима нариче смртну пресуду, онда је то знак да је народ будан и свестан.

Народ наш у Панчеву имао је прошле недеље zgodnu прилику, да покаже како схвата рад јавни једнога свог вође. И зајста, верност и оданост нашега народа једноме човеку, који је у свако доба своје карактерство у потпуној мери и уред најтесних опасности за свог вођу, показала се у свој ојачности својој у дочеку, којим је прошле недеље у нашем месту дочекан. Тај је човек др. Светозар Милетић, вођ србске слободњачке народне странке.

У недељу после подне слегло се на обали дунавској свет, који чекаше да приспе лађа, на којој беше чувени патриота србски. Чим лађа пристаде и Милетић се указа, заори се громовито „живио“, коме дуго не беше краја. За тим приступе изасланици разних наших тела, на име: г. Никола Павловић и Михаило Кранчевић, у име политичке общтине, г. Н. Д. Поповић и Јован Павловић у име црквене общтине, г. Камењко Јовановић са још петорицом у име певачкога друштва, и поздраве одличнога госта срдачно добродошлицом. После тога крене се г. Милетић с пратњом са дунавске обале у варош, где је у стану г. Ђ. Поповића одсео.

Тога дана у вече би приређена од стране певачкога друштва у част г. Милетићу вечера у башти код „Анђела“. Према је време неугодно и променљиво било, ипак се силни свет слегло у башту, тако да многи не моглоше ни места добити. При доласку г. Милетића у башту загрми безкрајно „живио“, и председник пев. друштва г. др. Пејчић поздравља госта срдачно беседом. О вечера, која је с почетка

у башти, а за тим због кише у гостионици врло весело текла, пало је више значајни здравица, међу којима је прва била од г. Милетића наздрављена Панчеву, као вароши, која је за границу оно, што је Нови Сад за остало онострано Србство. Уредник овога листа говори о политичким неприликама с ове и с оне стране Саве и Дунава, које сметају напретку нашега народа, наздравља онемо колу народних јунака, што се боре против тих неприлика, а на име њиховом коловођи г. Милетићу. Свака здравица беше бурним „живио“ прихваћена и пропраћена песмама, које је збор певачког друштва певало. Вечера се заврши око 11 сати.

Сутра дан, у понедеоник у вече, крену се величанствена бакљада из порте од саборне цркве. Две народне заставе лепршаху се пред бакљадом, која је у пламену море претворила ваздух варошки. Носиоци зачала беху по избор грађани и становници наши. При поласку заори се громовито „живио Милетић“, чему за време целог похода не беше престанка ни краја. Силан свет, који се не моглоше прегледати, пратио је с одушевљењем бакљаду до стана г. Ђ. Поповића, где сеђаше г. Милетић. Ту под прозорима заустави се бакљада, начини полукруг, у који беше пуштено певачко друштво; ово одпева једну песму, за којом уредник овога листа поздравља г. Милетића, који на прозору стајаше. Поздрављач рече међу осталим: да је бакљада знак признавања Милетићевих заслуга за народ наш, и да ће Милетићу Панчевци свагда верни остати, догод он буде држао на високој висини заставу образа, части и достојанства србског. За овим поздравом заори се „живио“ и пошто певачко друштво још једну песму одпева, сиђе г. Милетић међу народ, и одошне беседу, у којој разлагаше, да се главна његова радња на уг. сабору и свуда, где је поље за јаван рад, у томе састоји, да се нашем народу с ове стране Саве и Дунава у оквиру земаља угар. круне освоје сва она јемства, која су му нужна за осигурање и унапређење његово као народа, а с оне стране, да се припомогне браћи нашој, што стећу под тубинским јармом, да се ослободе и уједине у једној србској држави. Но оружје, којим се то може учинити, није сада више физично него умно и духовно, па као што су некада граничари на бојноме пољу били први јунаци, тако се нада, да ће и скорим, док се устав и на њих простре, постати јунаци на онемо пољу, где се снаге духовне и умне, наоружане пробуденом свешћу, слободном речју и усталачким заузимањем за свој напредак огледају. Стање, у коме се данас монархија налази, мисли да се не може дуго одржати, почем је основано на неравноправности, на хегемонији немачког и мађарског народа у држави.

Говор овај, који је неописано одушевљење изазвао, би изграћен громовитим „живио“, које се по целом Панчеву проносило. После тога отпева певачко друштво још једну песму, а за тим се крене бакљада, опростивши се с г. Милетићем, натраг уз певање и кликтање.

Сутра дан при поласку г. Милетића из Панчева искупише се представници политичке и црквене общтине, чланови певачкога друштва и многи одлични грађани и поштовачи г. Милетића; на ставици ишају сви преда њ и

они којима је бирачко право, по том лажном и незаконном мерилу одузето — не би се за корист вајма од које форите, за брњицу тога вајма поводити и покретати дали, него самостално по своме уверењу гласали. — Против ускраћивања овога права протестовала је неколицина у своме праву уверења још за председништва протопонова, али никаква одговора до данас. —

Ова овако крња изабрана скупштина, не може се никакво као израз воље целог становништва сматрати, те се вато искало, да сви бирачи којима право то по закону припада, заједно са скупштиним посланика бирају, те да би се овај тиме као общтом вољом а не крње изабраном скупштином, изабран сматрати могао.

Сада хајмо у скупштину, која је у конгреској дворани, на среди су 1—2 гола стола, уаколо по једна клаупа, чине четвороугао — у пролећу седи председник, с десна њему уз кољено, калуђерски потомак и нови племениташ барон Рајачић, с лева Јава Коста, до њега капетан аудитор Мајароши — Шик. ерболтер, и Јода Јовановић севатор; као „интервениренде бехерде“ и тако редом њих једно 20. остали скупштинари стојали су уаколо размешани са слушаоцима, скупштина беше јанна.

Кад се одостовере записници прошле седнице, онда каже председник, који је избор руководио, да ће се данас посланик на наш сабор бирати, за који је избор он управ скупштину и сазвао, али будући да има једна представка, која иште да и сви бирачи бирају — то ће се сада прочитати, и скупштина нека реши, шта ће и како ће. Прочитав представку у којој се уједно и Живковић као кандидат препоручује, признали су њих више,

поздраве га са живео. Г. Милетић одговори све, излубли се и опрости са свима и уђе у лађу. При уласку његовом у пароброд, дигне се на пароброду велика србско-народна застава с грбом србским у среди, коју кад угледа свет где се лепрша на врху пароброда, груне у громовито „живео Милетић“, које се при кретању пароброда орило, догод је пароброд на догледу био. Застава се вилана пароброду до Београда, где је Милетић изишао, и где ће, надамо се, достојно дочека бити.

Дочек Милетића у Панчеву достојан је заслуга његових, а достојан је и имена Панчевачког. Али нека нам је допуштено рећи, да све бакљаде и госбе, ако и најсјајније испадну, ништа друго нису него пролазни спољашњи знаци одобравања неких дела, који да не би били иронија потоњим нашим расположајем и са сталним делима посвеченом приврженостју начелима онога, коме спољашњим знацима част одајемо. Жалост би била и срамота наша, кад бисмо били вешти бакљадоносци, и лоши извршиоци, или, што је још горе, вјадјаници оних начела, која бакљадама осветљавамо, кад бисмо били по имену и по фирми напредњаци, а у ствари и по делима својим назадњаци. Нека је ово друго далеко од Панчева и Панчеваца! (Из Панчевца).

ДО ПИСИ.

— У војничкој крајини 13. маја. Са гласним смијањем, како чујемо, поприатио је сабор угарски интерпелацију Милетићеву због припрема у крајини. У интерпелацији се огледа патриотична брига заступника народног за цјелокупном домовином, нисмо се ми бољему ни надали. Као на прошлом сабору што, тако и сад, бори се „мала чета Јевропаца против гомили Авијата.“ Безобзирна већина, не само што је на прошлом сабору, са тако званим законом „о равноправности народности“ почимала атентат на живот немађарских народа у Угарској који су у већини, него још и вређајућим понашањем својим, сво на ново, изазива и онако незадовољне народе те, а онима од патриоте тих немађарских народа, који се, можемо рећи одважише (јер је збиља одважност с тати у ту гомилу противника), да законитим путем које је могуће, узраде за бољак и срећу свога народа, хоће да дотуже пребивање међу њима. Огорчење проти мађ. владе расте свуда. Код нас рекао би понајвише. Ми сажалевамо мађарски народ, који ће кривицом садашње владе своје, у одсудном часу — а одсудни час је рјешење источног питања — око себе наћи саме непријатељске народе. Смјешна господа на угарском сабору, она која су толико безазелна да збиља вјерују мирољубивости својих пријатеља на влади, као и она која су толико препредена, те посвећена у тајне планове угарске владе, смијањем сумњу одклонити млидијаше, не знаду да се Милетић побунити неће. Висте господа смијали се од љутине. Милетић је добро извјештек. Знате ви то. А бити ће и одселе, о том не водите бригу. Раухови посланици дакако да вас неће бунити. — Ал о њима неће ми се ријечи трошити. Том приликом, допустети ми, да проборим још коју. Једном сам споменуо већ, да ми, које сви новији закони што

да је избор скупштине мало незаконит бијо, мислећи да је то сада доцне требало је за 8 дана од избора протестирати; (учињено је, али никаква одговора, примети Светозар Јанковић), и да би се могло дати, да сви бирачи бирају, старина Јанковић рече, да треба сви у бирању посланика да учествују, као што сви и терете носе. — Рајачић је док живео да треба сама скупштина, и како је она једино законита да избор обави, али се опет у том сложило да ова скупштина реши, хоће ли сви бирати или само скупштина. Кречаревић вели, да би представку просто одбацити ваљало, Паја берберин рођак прозвора Милана Димитријевића, и дописник „Напредка“ чуди се, како се сме то искати, и како се сме скупштини кандидат предлагати!! Ш. п. мисли да је то којешта, треба скупштина да бира, Балтовић вели: Скупштина је закона, она треба да бира сама, а не сва общтина; противно доказиваше Младен Суботић, К. Павловић и Ј. Јовановић. Док је овако претресање трајало, могли сте видети једнога човека, по конгреској дворани у жутој вуненој подобној хеш-бради, гда се мува, и облеће непрестано дерући се и вичући: телигенција — ха — јели да — хоћете да сви бирају, којешта — тражите право, којешта, то све може један јустер урадити — вит, вит. Шта ће ту кољено, напоље ви што висте скупштинари, ја сам скупштинар, вит — вит и т. д. У том смислу продужио једерање. Сада подстакнути овим пустословом, почеше њих више у један мах говорити; једни као и пустослов; а други укорављују их, но кад је председник зазвонио, одмах се утишало, сада речени пустослов стане викати, молим да сви они, који нису скупштинари ишају на поље, шта ће ту, то да повода жагору које је негодовање против

но се у овој пространој царевини краје, обилазе, да ми ко нитко други, на тенане пратити можемо све што се око нас збива.

Поном смо слушали отварање угарска сабора помно престолни говор.

Сад смо дознали и одговор на њ. Адресе су биле на реду. Већина саборска, деакова странка, састављена из људи који би пристали уз сваку владу, јер је њима само до власти. Та шарена странка, — ако је и излишно било — поднијела је, што друго до шареницу — адресу. Племенити гроф, чути ће газети по њој, звекот својих мамуза, ко да и нема ништа под ногама. Љевица је подастрла ћилим од тигрове коже, само племенити гроф није плашљив, види он да је то само кожа а тигра нема, па ће и по њој ходити — само што се неће чути. Само крајња љевица имала је срце узправити се; њезин је говор разумљив.

По пусти мо их нек се браћа погађају. Кад буде, да иду против наше браће, онда ће се сложити. А што се тиче први двају странака, ми бар држимо, да међу њима нема разлике. Љевица је то што јест, зато, што није на влади. Дођели она на владу, бити ће равна данашњој десници.

Него има још једна адреса, из које стварна истина, с непобитни разлози, основана на нечистим законима правиче, загријавања пламеном љубави човјечанства, закупа на непојимну сајест угарског сабора. Та је адреса глас народа србског, на уста сиња свога Светозара Милетића. Ми неможемо изрећи колико нас је обрадовала вјест да је Милетић поднео особену адресу. Он се точно држи Бечкеречке конференције. Тако и треба. Тако и ни за даку дружичје то је што осећати мора не само брат Србин у Угарској него сваки мађ. био. Како ће се жестити мађарска господа на угарском сабору, што у тој адреси нема ситног разлагања потребе унутрашње реформе, на коју су они упиљили очи; а овамо, неће да знаду, да онемо, коме из куће дим сукти, пламен тек што није пробио није до тога, да да мирно оправља у тој кући постељу за спавање. Јути ће се они што им је погодно тајну коју највише скривају, па доказује нужду нејешања, у источно и немачке ствари, ради саме среће земаља угарске круне. Како би допустили да се вели да Чесима нека правда, у Цислајтанији, кад и они нису дружичји, него и Немци. Бити ће Милетић ваљда и српски народ крив, што племенити гроф председник и министарство, није хтјело или смјело, утјеловити Далмацију троједној краљевини. Бити ће Милетић крив што ердељски Романи небираше посланике у поштаноки сабор и што су у опозицији што вроба згоду. . . .

Он ће бити крив, што склопљена унија с Хрвацком и Славонијом неможе се сматрати ваљаном, јер је незаконита.

У осталом господа мађарска, задаће Вам троједна краљевина, још брже — ако сте и забранили нечуеном уставношћу наше гласило „Нови Позор“, народ још живи.

У Босни под Козаром 18. маја. У хитан вав јављам да је Осман паша позван одма без одлагања у Цариград.

У четвртак 15. је приспио у Брод. Тај исти дан дошао је и Али Риза паша баља-

Подлистак „Заставе“.

Избор у Карловцима.

Карловци сремски, грчко-оријентални Сијон — седнице калуђера и женика мајке цркве — дали верни своје завјету и објету и својој невјести цркви, дали верни чистој, и истинској науци Христовој, да ли нуждни за подржање и ширење праве, чисте и истинске науке христове, да ли потребни спасењу и напредовању рода људскога: — то су питања, о којима би се много, те много говорив и писати дало, ал за сада ћу само о томе говорити, како је код нас избор посланика текао.

Као што сам вам јавио, беше код нас кижамет кандидата али само једна странка, и то народначка са својим кандидатом Ј. Живковићем изашла на среду, — држећи да ће се с његовом кандидатуром све странке, осим познате „калуђерско-јавовске“ клике ујединити. —

Јавовци су радили кришом и подмукло, вбрујући заједно с магистратом за свога кандидата Рајачића и заменика Милића мајора, познатог пријатеља Анђе Загориче Радовановића, која је због краће три године робије добила. — Они који су Живковића кандидовали, уједно су предали представку против скупштине црквене, доказујући још, да је незаконито изабрана, с тога, што је њима више од 100. бирачко право, на том лажном основу одузето, што нису државне и общтинске терете и даварине за 1868. намрилли, правдајући то са §. 13. указа 10. августа 1868, кои је сависно неоснован — јер тај §. само онда може важности имати, кад реченим указом одређени прирези и даварине у живот ступе, и кад при таквом избору ко ове дуговао буде, али ово је по свој прилици, зато тако чинено, што

предлагача изражавало. Сада пак тајни кандидати и нови барун указасе у свој својој ојачности знања и сваћана појма о достојанству човека, и о парламентарном реду. Устаде и окренувши се капетан-аудитору г. Мајарошију рече: Ich bitte Herr Oberlieutenant, sind hier als der älteste der intewenirenden politischen Behörde, sie haben hier die politische Gewalt zu üben, befehlen sie ihnen dass sie schweigen. — Г. капетан устаде, загледа се у њега и у публику, невнам шта је мислио, док са свих страна у један мах не зачу: срамота — срамота — тај хоће да је посланик, тај још сада хоће сабљом да нам прети, хајдете кући, не треба ни бирати; Ј. Живановић предложи, да на ред пасити, и кога оспоминати да је то председникова дужност и право, зато се предлаже да скупштина преко председника укор и негодовање г. баруну изрече, и у записник стави. Сада на овај предлог престане већина, али се породи таки жагор и вроба, која се не да описати, каквих је ту израва о г. баруну пало, те их је слушао, можете мислити, он се повукао и ћутао, шапућући тајнику Живановићу — е па, укор, укор неки ми даду укор, и тако једва се ред поврати.

У овој дарми видили сте опет оно оновског изгледа човека гди се дере „ха — швајген је ли — ха — је л швајген — вит. вит. швајген — витвит на поље шта ћете ту“. — Кад се једва викање утиша, викаше готово све да предлог Живановића прими и почне се гласање по имену: које је било зато да л да ова общтина, или сама скупштина бирање обави, и тако буде за общтину 21 а за скупштину 30 гласова Коста је Павловић протестовао против таког бирања, и тако се приступи к избору посланика; најпре се реши да се тајно гласа, пак онда се поделе гдуље да

лучки, аустр. страном у Брод. Из Костурнице опет појурно је исти дан и секретар везир, Рашид-ефендија у Брод да се тамо састану.

Кажу да Осман пашу због Целагића у Цариград позивају; осим тога увјеравају ме да ће везир највише у Пешту, пак ће тек онда у Стамбол. Но морам примјетити, да се то само говори, дакле се мора и узети само као такав глас. Ако ми пође за руком да дознам прави узрок због кога везира у Цариград позивају, јавићу вам.

Стојан Унић.

(Као што смо извештени, Осман Паша уклањен је на тужбу србске владе, да је Осман-паша био поменан у завери противу кнеза Михајла. Порта је искала доказе зато, но србска влада одговорила је, да је из штедње према порти те доказе из процеса извадила, да јој није до тога, да порта доказе даје, на што је порта Осман-пашу кренула са места. У.)

— **Београд, 8. Маја.** Одавна се случајно чуло да је Матија Бан добио преко досадашње субвенције још 200 талара! Овакви гласови вазда су у пола истина. А кад Бан то сам признаје, па се још хвали да је и „Видовдану“ „изходатајствовао“ стару субвенцију, — онда у мал те није и цела истина. Можда му је то награда за оне спасоносне чланке у „Видовдану“ „о реформама у Србији“. Него осим овога има он и других заслуга за ово парче земље. Једна му је од тих заслуга и та, што на рачун свог старог заната домамљује и скупља око себе људе, који му у свима приликама служе као оруђа за његове језуитске послове. И збиља они су вазда награђени и одликовани. Ја ћу то мало ниже и фактом доказати, а сад само да речем: да смо ми пријатељи и браћа свакоме човеку који к нама дође, да поште-ним начином себи леба заслужује, и ко хоће (а и треба) да дели и нашу радост и тугу. А све оне који лете пуни блаженства, да само благују и живе на рачун овог глупог народа — као што они веле — то га ми нерачунамо у поштене људе, на њих ћемо свагда прстом показивати, и ни једну прилику не ћемо пропустити да их пред светом не изнесемо као „продане душе“. Ја би о томе могао доста да вам причам, ал како би се то ваздан отегло, то ћу вам показати једно, па ћете онда имати подпуни појам о свима људима Банове касте.

Ево једнога писма које је писато по налогу Бановом у Задр. Како у том писму има и неких ситница, то ћу их прећи, а даље писмо од речи до речи гласи овако: „Драги пријатељу! Ако сам одоцнио писати ти, не криви мене него неизвесну судбину моју.

Пошто сам одлучио како већ знаш из З... после дугог и лаког десетодневног путовања присијех у Београд. Ту сам нашао пријатеља Паштровића, (ово је један од оданих лакеја Банових), који ме је дочекао пошто сам му телеграфисао из Пеште. Да ти истину рекнем Београд на први поглед не допаде ми се ни мало. Престави себи једну варош која још није добро калдрмисана, неосветљена ноћу, и снегом засрпана а следствено и блатом, и онда ћеш тек имати појам о овој престолници. Првих неколико дана употребио сам на раздавање писма која су ми поверена. Од свију сам био најусрдније при-

сваки ушине кога хоће; знало се да је Живокић кандидат јавно, а други нико. Међу тим се знало да су Јањовски за овога кандидата узели г. баруна, који сада тек изађе у ходник г. пурђер-мајстору. Са стране Живокићевих бирача ишло је све лепо и уредно, а Јањовским најташима писали су на цедуљу имена: Ђорђе Станковић, Јања латиницом и плавом оловком Вагон Рајаčić, то звање оба-вљаше и Петар Живокићев са још неким. За време писања могли сте опет видети овна-глава где трча час по дворани час по ход-нику од једног до другог дерући се ха је ли шваг — не вали барон вит вит. Људи су се гледали и питаше: је ли овај подпуно при-вести. Кад се гласови подпуно пребројаше, нађе се да је за Живокића 27 гласова, а Рајаčićа 30 гл., Лазићу 1, мајору Милићу 1, Кости Станковићу 1, и мајору Матићу 1 гл. Секретар Живокићев примети и покаже да су Рајаčićа гласавце већином латиницом и то с једном руком написане, које је незаконито; на ово почне викати познати Јањин приста-лица Пеша: то не може бити, он мора бити посланик. Г. Николић исто тако, и њих више као и Пера Живокићеву стану се де-рати и викати и песницама махати и докази-вати, да је Рајаčić посланик, а Н. Ш. вели да Милић буде заменик, једна их звонце ућу-тка. Председник прогласи Рајаčićа за посла-ника, додавајући да ко шта има против избора-ниске протестирају у име своји једномиле-ника. Коста Павловић уложи устмену ограду противу начина избора, и што скупштина бира, додајући, да ће се писмени протест сабору предати. Сад се породи разговор, да ли ће се барун посланства пријати, и како мисли нас наступати. Председник мисли да би га требало датати да нам он каже шта мисли; да би тре-

мљен а нарочито од Милићевиха (секретар у минист. просвете), који се заузео својски за мене, позвао ме је и на ручак и друго.

Бан ми је рекао да ти је писао, но држи да је се писмо изгубило. Он ме је преставио Гистићу и он се је заузео за мене. Но поред свих ових пријатеља морао сам шетати 16 дана пре но што сам добио декрет којим сам наименован инжињиром II. ранга са 2500 тал. годишње. И сад ево ме у послу и шта је ви-ше, што не морам се презивати су она два ж.

Сад пређимо на друго.

Бан ми је говорио дуго о свима злочин-ствима које је починио Сундечић, пошто је био овде најусрдније примљен. Између оста-лих ствари у Дубровнику је одкрио узев-ши се на протокол консула руског све тај-ности ове владе које је могао дознати, рече како Србија тражи свако средство да би могла што брже може хулити Русију и хиљаду дру-гих ствари које би било дуго причати; и зато ми је препоручио да вам кажем, да се с њим не дружите, нити му што поверите.

Ако можеш препоручујем ти и молим те доћи, овде би ти био срећан као чинов-ник. Овде има адвоката који нису свршили права, који нису лауреани, у једну реч, који суде и бране по њиховом глуп-ном разуму, а поред свега тога добијају по 3—400 стотине форината месечно.

Разуми!

Тако да би могао неко време прилично живити, али кад би се мало боље упознао (си-гурно с Милићевим, Милошем и осталом браћом) живио би боље. Ја сам за-довољан и мило ми је што сам дошао, а на-рочито с интересне стране.

Поздрави итд. твој искрени пријатељ Пе-тар Колудровић, моја атреса у министарству грађевине. Београд 16. марта 1869 год.

Из овога се писма лепо и чисто види како нас Бан и дружина му карактеришу. Овде се види како та клика ни у даљини не оставља на миру признате патриоте, и поштене људе. И онда није нам ни чудо одкуда нека сплет-карења и рђави одношјеи. Банова мрежа разла-пета је чак до Задра и даље, па као што се види не пропушта ни једну прилику да ро-ђену браћу не заваја подмећући им своју нечисту ногу. И зато вас опомињем да знате, кадгод чујете да је какве неслоге међу онима који треба да се љубе — то знајте да је из старе ковице Банове.

§. У Петровом Селу 18. маја. Данас кад су већ свуда по новој кр. уредби цркв. обштинске организоване: читам у нашим јавним листовима, како се гди по тој уредби ради. С тога мислим да неће с горег бити ако и ја пошт. читаоцима доставим, како се овде у сми-слу кр. уредбе ради.

Као што је свуда, тако је и овде у овом месту при крају јаш. о. г. црквена скупштина срганизована. За председника (пошто се нико од свештенства неће примити) би изабран чо-век, у кога се овде видело да ће мало своје позиву одговорити знати. Исто и подпредсед-ник и перовођа беху изабрати. Овај последњи учитељ је, и то баш онај, који је зимус свом колеги трудио се вечерњу школу растерати. Организован је и одбор, али не по кр. уредби као што би требало, него по вољи председ-

бало решити какво ће се пуномоћје дати по-сланику јер без тога не ће бити примљен, и хоће и му се каква инштрукција, особито с гледишта изборног реда дати, и то би тре-бало решити. — Јања доста вели хоће, при-миће се шта ће се та питати и Ст. Лазић предлаже да га позовемо да нам каже хоће ли се примити или не и у ком ће нас погледу наступати. Крезаревих мисли да као не би тре-бало искати програма, а наравно да да ће се примити. Док су ово говорили чули сте по-знатог овнаглава гди се мува по дворани ви-чући код готово сваке речи хм! хм! вит, и церећи се тако кад је Младен Суботић предлажао да се барон Рајаčić позове да каже примали се посланства и да нам каже свој програм како мисли о сабору и о изборном реду наступати нас, мисли ли и ту по старом бити, да што више или исто толико официра буде. Председник вели да је то све нужно, особито гледе изборног реда, од кога ће бу-дућа каквоћа сабора зависити, зато види да већина жели, а и он је ва то, да се барон позове, да се изјасни прима ли се, и да каже свој програм и наименује Косту Стан., Ш. Жи-вокићевиха, М. Рајиног да га позову. Г. предс. каже баруну зашто је злат, а овај одговори, да се прима посланства али програма да не зна кавати него шта други буду радили да ће и он. Председник му разложи како је жеља скупштине да зна мисли његове о разним пред-метима саборским, и особито о изборном ре-ду — дакле да каже свој програм о томе. Г. Барун се оштре са свих страна ишту да говори — а он вели — ја господе и браћо желим обшту жељу да заступам, пак се зато обрћам на г. председника да он ово који дан сазове скупштину па ће он с њом у до-слуку себи програм одредити и тако се

лика и перовође, кои су се одма тако хитно знали у том споразумети. — Ти људи знали су одма још у почетку тако поступати, а шта мислите како су даље радили?

Прва им је брига била, да свештеници унапред не узимају више штолу, те су одма на цркв. кацији прековали листу, где је на-значено зашто се шта има одсад плаћати и за-што не плаћати, ајде де, ово је добро, али на-против требало је одма и прирез учинити по кр. уредби да би се свештенство наплатило за оно што му се укида, — те је тога ради тре-бало и кључ направити, по којем би се овај прирез извео. Наш перовођа изправа био је за тим и нудио се г. свештеницима за 10 фор. да им он кључ направи, но како то свеште-ником није у дужности, но одбору; он буде одбијен. Међутим један скупштинар веома практичан кључ (забадава) састави. Ово чујући исти г. перовођа, веома се љутио, што му није за руком пошло 10 ф. прибавити, и да би се као неком осветио: подговори председ-ника и већину прости људи скупштинара да ништо никакак кључ не примају; наводећи да то није за село, но за вароши, а код нас вели нетреба. Тако простим људима није много ни требало говорити; они мислећи да је све то тако, као што перовођа збори, пристану. Кад приликом једне изванредне седнице онај скупштинар хтеде поднети свој предлог рад приреза, они сви листом са перовођом пови-каху да њима то нетреба, нато тај скупшти-нар почне наводити да по новом вакову свуда је тако урађено, да и код нас треба да буде и стане им даље говорити, бар да му пред-лог саслушају, но они сви опет повторително ларму тако подиђу да је читав четврт сата трајала, викајући: „нећемо да слушамо, не треба нам прирез, нетреба нам нови закон, оћемо по старом“. Кад се већ ларма мало утишала, исти скупштинар зажели од пред-седника да му перовођа његову ограду у за-писник уведе, но да чујете одговора, да чу-јете разлога од председника: он одговара да не прима никакве ограде (ма да по кр. ур-л. §. 27. може оваки скупшт. ограду, ако хоће у записник увести), ко неће како он хоће и они други, може ићи напоље, а за перовођу вели: „ово је мој писар; он немора ничији слуга бити!“ — Е, сад дамо весели!

Оваке су нам одприлике све досадање скуп-штинске седнице биле, и ништа се на њима досад честито урадило није, а свему су тому вереду највећи фактори председник и перово-ђа; они јошт ни једне редовне одборне сед-нице подржаше; они једном имућнијем ста-новнику, само зато новаца црквени под камату невадаше, што овај није сњима у најбољем личном сношењу, па ма да је овом човеку цела скупштина закључила дати, они скупш. закључак погазише. Код њи се протокол скуп-штински неводи готово никако, или ако се води то само по њиховој ћуди. Новац црквени преко 1300 ф. а. в. лежи ево по године у туторо-вом цепу, а црквена каса стои празна у цркви, — од рачуна дрке. за 1868 г. јошт досад ни спомена нема.

Ето тако је то на жалост овде код нас, а светлим и расборитим скупштинарима, ништа друго неостаје, него на ч. консисторију обра-тити се да нас ова уреди како што треба.

стим г. Барун овог тугаљивог положаја извуче, даље изјави да ће настојати да се богословија и гимназија у свој ред доведе, да се професо-рима плата повиси (са сви страна се чује ко-јешта, то је већ и прошла сабор радио, и ра-диће, незна ни сам шта ће да каже) та гово-рите ви шта мислите о изборном реду, жагор сви говоре — смеју се — један другом пре-бацују: ето кога смо бирали, неки говоре — та само да хоће тај предлог донети, да се па-тријарху спахилук одузме и на народне цели употреби — а што су њега изабрали, врло је добро, жив доказ да треба спахилуке одузмати, јер место народа богатаће се и постајати гро-фовима и барунима, син, и синовци. Та вам граја и жагор потраја, да већ и 12 сат прође, неки предложе, да се скупшт.на сазове, па да онда са баруним програм направе, и тек онда да му пуномоћје даду, други опет да се то од-бору преда, па онда да скупштину дође, неки предлажу, да се заменик бира и предлажу Ј. Живокићевиха, овај одговара да неће — Јанов-цинска, а шњима и Н. Ш. пак то је лако. Ма-јора Милића, ми ћемо сви њега, неки пред-лагаше, да се сад не бира заменик, ако употреба дако ћемо изабрати. О избору за-меника није гласао, па није ни решено, него се овако у жагору прешло опет на питање о програму, те опет иштући да он свој програм говори, док се на посетку неиздрип све пле-менито стрпљиве г. барона, те рече: та господе, у нас има две странке, једна се зове напред-њаци, друга назадњаци, а ја велим, да се једна зове зеленаца, а друга вели врељаци, пак ћемо видети шта ко хоће, а ми ћемо се састати у одбору пак ћемо видети, какав ћемо, зеленачки или врељачки програм саставити, на предлог неких, обећа барон напрт програма донети; ви-даћемо шта ће бити, Јован Живокић дао

У Вел. Книжници 15. маја. Пошто ће читајућем свету овог штованог листа познато бити, да је ови прошли месецеја овдашње орп-ско учитељство „Беседу“ за оснивање „српске школске књижице“ давало, то само толико желимо споменути, да је по одбитку трошкова од 99 фор. 5 нов. чиста доходак 61 фор. 30 нов. преостало. — Добровољни нас приложи подпомогаше у овој племенитој цели, па за то за најсветију дужност сматрамо племенитим приложницима имена јавно изнети и усрдним „хвала“ рећи.

Приложници су ови: Гђа Савета Станко-вића 2 фор., ГГ. Стева В. Поповић из Бу-дима 10 ф., Лаза Костић сенатор из Новог Сада 8 ф., 80 н., Акостије Радовић адвокат 6 ф., Криштоф Кећелац адвокат 5 ф., Дими-трије Поповић парох сомборски и катихета у срп. учитељшћу 1 ф., Васа Арнољевич сенатор 3 ф., 80 н., Миша Савовљевић сенатор 3 ф., 80 н., Љуба Санић адвокат 3 ф., 80 н., Исидор Павловић сенатор 3 ф., 80 н., Франц Штрелб адвокат 2 ф., Лазар Урошевић жи-тар 2 ф., 60 н., Сима Симић парох 1 ф., 80 н., Ђура Јовановић житар 1 ф., 80 н., Север Звечић трговац 1 фор., Стева Петровић учитељ 1 ф., Калман Бијелички 1 ф., Брњко Ка-приш адвокатски помоћник 80 н., Петар Ко-љевић трговац 80 н., Свела Спиридон Веселиновић бјакон 50 н. — Свега 61 30 н.

Осим ови новаца послао нам је пречасни господин Димитрије Поповић парох из Сом-бора још три књиге на дар; хвала му.

Мислимо да неће требати никаква комен-тара, а да се увиди, како би са књижицом школском без ових прилога изгледало, на сваки начин били би смо и после „Беседу“ онде, где и пре ње бесомо. Зашто? То је већ казао један дописник овдаше.

Из Перјаноста 15. маја. Овде је 8. маја 1869 год. вештачки млин господ. Јо-вана Форовића на четири пара камења про-млео, који крај савршеног удеса од нашег у Банату првог жита, показа нам седам тели брашна, које се са сваки вештачки млином савршено успоредити може а по много јетви-нију плату. Наше место и цела околина има-ће најлепшу прилику да до своје користи и бољег напретка дође, само би желети имали, да се значајност железне пруге од Арада до-сном обалом Морна на наше место, и одавде преко Кикинде југу уважи, и Угарску нај-крајним путем светској трговини придружи. Овде се јако жаде да влада концесије за гра-ђење разни железни пруга са отвореним ша-кама деди, а за селу и трговини најкрајни пут означен и зактеван од кнеза Липе, и грофа Пејачевића никако уважила није, без да се одређи даје, да је предео десне и леве стране Морна најбогатији у целој Угарској, и са поменутом пругом најближи Јадранском мору, које нас са целим светом скопчава. Без сумње ће доћи до питања о железничким пругама на земаљском сабору, зато ми с правом пре-постављамо, да ће се заступник нашег пре-дјела, од који је један из Торвитачког среза већ и своју реч заложно у скупу се заузети за ово наше животно питање, које за цело пругу Арад, Темишвар и многе подобне на-машава, а отаџбини и народу највећу корист наговешћује.

оставку на тајништво црквене скупштине, велећи да ће узрок јавно казати, кад се беше ово свршило, онда беше онек по карловачки Јањовци пркосине противницима: Интелиген-ција, омладина нисте се добро подопанчили, а ови опет њима о брњицама, а ови се опет прав-даше, све једно, неће ни један баш бог зна шта изградити. Али свакако огледа се свест наша у овом избору.

Нечудите се што ствари овако у Карловци иду, та Карловци су мали, грч. ор. Сијон. Како се у Карловцима свест истом од 1848 г. кретати почела, то је још добро што је и овако, кад 1864 год. Матића за посланика бираше, не беше никакве странке, да се једностраности одупре.

Дај Боже, да нам се г. барун боље покаже на сабору него сада на скупштини, те да нас никад не подсети на потомке папе Борџија, него да и њему и нама светао образ буде са његова рада за који је још унапред тако бо-гато као нераден награђен, а да шта би било ако још узради.

Да није инђијски вапшар био и да је избор на светац одређен, онда би сви скупштинари дошли и већина би била за Живокића. Ја сам ово фотографисао као што јесте, нека ми дакле нико не замери, ако је гдегод превика било те је рђаво испало нисам крив. Ја мислим да се сама тако можемо поправити, кад видимо каквисто. Јуче беше час у Грегегу. Силни официри из града, међу њима и генерали беху на части. Тако треба, ти препоручују за вла-дичанство. Тако треба док је пушта блага на-роднога.

Србска Ечка.

Дани народног црквено-школског сабора изборани су и за кратко време сакупили ће се у србском Сиону. Као ако а оно га ми Срби Ечкама изчека-

С тога неможемо, а да овим јавно незаложимо реч своју за наше кривом муком дедова и праде-

Сада дакле на ствар. У смислу највише резо-

И оно је браћо Хришћани, што нам највеће бриге

При расправној комисији узето је у деобни суб-

На јавну Романа пред лавом комисије, да они

Иска се из деобног субстрата као искључива соб-

1. Стара црква. Она је чиста србска задуж-

II. Нова црква. Ова је задана у заједници од

III. Школа. Она је по темељу својом чисто

IV. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

V. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

VI. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

VII. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

VIII. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

IX. Покретне ствари. Ове сесије старе србске

1. Путир прешени из старе цркве србским

2. Две плашанице из старе цркве.

3. Оковано Еванђеље од Петра Божића са

4. 6 сребрни кандила од којих је једно у старој

Остале покретне ствари уколико Романи свога

Ово је наше стање. Сабор као врховни судски

Знајте још и то браће, да нам је данаско дана

9. маја на летњег св. Николе храм старе србске

Мургуловић Димитрја, варош; Итња Мишко-

1. Нови Сад 22. маја. „Видовдан“ до-

Ми смо у стању опорећи, не само да

Што се дакле и „В. Д.“ придружује сво-

Што дошник јавља да „некуд тамо у ва-

Из Секедина и Сирига бројављају

Чујемо да је у Иригу свештенство

Данас је овде обављен избор посланика на

Из Секедина и Сирига бројављају

Чујемо да је у Иригу свештенство

Данас је овде обављен избор посланика на

Из Секедина и Сирига бројављају

Чујемо да је у Иригу свештенство

Данас је овде обављен избор посланика на

Из Секедина и Сирига бројављају

Чујемо да је у Иригу свештенство

Данас је овде обављен избор посланика на

Из Секедина и Сирига бројављају

опозиција личне мрзости. То је последица шу-

Поводом тим што је „Матица“ себи

ТЕЛЕГРАМИ УРЕДНИШТВУ „ЗАСТАВЕ.“

Осек 22. маја. Васа Ђурђевић је изабран

Н. Градишка. 22. маја. За посланика

Вршац 21. маја. Кандидати местни Раић,

Карловац, 22. маја. Слушке пуковније

ПОРУКЕ

Из Лондона бројављају од 19. тек.

Из Мадрида бројављају да је изјавио

Један бројав из Беча у „П. Лојду“

У Вормсу 19. тек. било се стекло

Из Ливорнола један бројав гласи

Молба на певачка друштва.

Познато је из наши листова, да сам мојој

Ја се свакако трудим, како би ову малу

У којој је год мени у снаги, ја као моме

Зато пуштам моју понизну молбу на ве-

Са свакима отменим поштовањем јесам

У Новом Саду 16. маја 1869.

познија слуга

Петар Стојадиновић

Прилози на срп. нар. позориште.

Кикиндски округ поклонно је вело одело што су

Јован Исаковић, кројач из Ст. Бечеја, једну од

Трговина и обртност.

у 10 нсч. скочила, јер су брашнари због оскудице

Цене витрарне: Шен. пот. 88—89 фун. 4.70,

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

ОБЈАВА.

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

Услед наредбе вис. пр. ус. министарства уну-

ОГЛАС.

Из узрока тога, што на одређени ва-

Из узрока тога, што на одређени ва-